

Sygn. akt I ACa 1829/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Marzanna Góral

Sędziowie: SA Dorota Markiewicz

SO del. Marcin Kołakowski (spr.)

Protokolant: ref. staż. Michał Strzelczyk

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. D.

przeciwko (...) Banku (...) spółce akcyjnej
z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 16 lipca 2014 r., sygn. akt I C 1066/13

1. ***oddala apelację;***

2. ***zasądza od Ł. D. na rzecz (...) Banku (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.***

Sygn. akt I A Ca 1829/14

UZASADNIENIE

Ł. D. w powództwie wytoczonym przeciwko (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. domagał się zasądzenia kwoty 325.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 czerwca 2001 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu twierdził, że dochodzona pozwem kwota to odszkodowanie za 10.000 akcji pomniejszona o ich wartość ustalona na 1 zł za jedną akcję (łącznie 10.000,00 zł), których wydania odmówił poprzednik prawny pozwanej na podstawie umowy sprzedaży, które umorzyła w trakcie procesu o ich wydanie. Swoje roszczenie powód wywodził z umowy o zarządzanie spółką (kontraktu menedżerskiego) z dnia 1 czerwca 2000 r., w której przyznano mu prawo do objęcia w każdym roku obowiązywania umowy (...) 000 akcji serii I (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. po cenie emisyjnej 1,00 zł na początku roku i 5.000 akcji serii (...) tej Spółki na koniec roku także po cenie emisyjnej 1,00 zł. Pozwana nie uznała ważności zapisu powoda na akcje, co stanowiło przyczynę odmowy przyznania mu akcji.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa. Wskazała, że roszczenie powoda jest niezasadne, a nadto podniosła zarzut przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od Ł. D. na rzecz (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 7.217,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wobec apelacji powoda Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 09 maja 2013 roku wydanym w sprawie I ACa 1386/12 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazał, że Sąd Okręgowy błędnie uznał, iż dochodzone w sprawie roszczenie ma charakter gospodarczy i przedawnia się w terminie określonym w art. 118 k.c. Wskazał, że ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Warszawie winien w pierwszej kolejności dokonać oceny zarzutu przedawnienia w oparciu o treść umowy łączącej strony postępowania, której przedmiotem było objęcie akcji objętych ofertą subemitenta usługowego. Dla rozstrzygnięcia, czy powód działał w charakterze przedsiębiorcy, czy też konsumenta, istotne znaczenie ma wyłącznie relacja pomiędzy Ł. D., a subemitentem usługowym, a nadto, że zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia zarzutu przedawnienia jest ustalenie, czy czynności dokonywane w ramach stosunku łączącego strony były związane z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Ł. D. kwotę 23.400,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 maja 2010 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów między powodem, a pozwaną Spółką w ten sposób, że ustalił, iż powód ponosi koszty w wysokości 92,8 %, a pozwana w wysokości 7,2 %.

Wyrok ten Sąd Okręgowy wydał w oparciu na następujące ustalenia i rozważania.

W dniu 30 marca 2000 r. Przedsiębiorstwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. zawarło z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę o subemisję usługową, na mocy której bank miał pełnić funkcję subemitenta usługowego i w związku z tym zobowiązał się do nabycia na własny rachunek 500.000 akcji zwykłych na okaziciela serii (...) emitenta oraz ich późniejszego zbywania na rzecz osób uprawnionych na podstawie przedłożonych przez emitenta list tych osób. Subemitent zobowiązał się do sporządzenia oferty sprzedaży akcji osobom uprawnionym w ilości zgodnej z uchwałą rady nadzorczej oraz na warunkach wskazanych w prospekcie emisyjnym emitenta. Oferta miała zawierać m.in. termin ważności oferty. Okres ważności oferty miał być nie krótszy niż czternaście dni od jej otrzymania od subemitenta przez osoby uprawnione.

W dniu 5 kwietnia 2000 r. Ł. D. sprzedał Przedsiębiorstwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w S. dwadzieścia udziałów w (...) Spółce z o.o. w K. za cenę 15.000,00 zł. Jednocześnie strony umówiły się, że kupujący sprzeda sprzedającemu 15.000 akcji serii (...) po cenie emisyjnej 1 zł w nieprzekraczalnym terminie do 30 listopada 2000 r. zgodnie z uchwalonym przez Radę Nadzorczą (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. programem przejmowania firm przez (...) S. Akcyjną z siedzibą w S.. Kupujący zobowiązał się powierzyć sprzedającemu stanowisko

zarządcy w spółce na podstawie kontraktu menedżerskiego oraz objąć go programem motywacyjnym zgodnie z uchwalonym przez Radę Nadzorczą (...) S. Akcyjną z siedzibą w S. Regulaminem Programu Motywacyjnego.

W dniu 1 czerwca 2000 r. (...) Spółka z o.o. z siedzibą w K. zawarła z (...), umowę o zarządzanie spółką (kontrakt menedżerski). Za sprawowanie zarządu Ł. D. miał otrzymywać stałe wynagrodzenie miesięczne w wysokości 7.000,00 zł. Jednocześnie powód uczestniczył w programie motywacyjnym Przedsiębiorstwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S.. W związku z tym w każdym roku obowiązywania umowy miał prawo do objęcia 3.000 akcji serii I (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. po cenie emisyjnej jednego złotego na początku roku i 3.000 akcji serii I (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. po cenie emisyjnej 1 zł na koniec roku na zasadach opisanych w regulaminie programu motywacyjnego obowiązującego w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w S.. Jeżeli w wyniku działalności zarządcy nastąpiłoby zwiększenie efektywności zarządzania spółką oraz zwiększenie jej wartości, zarządca miał prawo do objęcia 4.000 akcji spółki po cenie emisyjnej 1 zł, które miały być zaoferowane do sprzedaży przez spółkę na koniec każdego roku działalności spółki, zgodnie z regulaminem programu motywacyjnego. Prawo do nabycia akcji spółki stanowiło wyłączną formę udziału zarządcy w zyskach spółki.

W dniu 28 listopada 2000 r. strony zawarły aneks nr (...) do kontraktu menedżerskiego, w którym skreśliły § 6 kontraktu, a w jego miejsce wpisały nowe brzmienie zgodnie z którym za sprawowanie bieżącego zarządu spółką Ł. D. miał otrzymywać wynagrodzenie miesięczne w wysokości 7.000 zł plus należny VAT, a ilość akcji możliwych do objęcia zwiększono do 5.000. W tym samym dniu strony zawarły aneks nr (...) do umowy sprzedaży udziałów z dnia 5 kwietnia 2000 roku, gdzie nadano § 7 umowy nowe brzmienie, w którym kupujący udziały zobowiązywał się do sprzedaży 15.000 akcji serii (...).

Pismem z 1 marca 2001 r. rada nadzorcza spółki poinformowała Ł. D., że zostało przyznane mu uprawnienie do objęcia 10.000 akcji w ramach „Programu motywacyjnego (...) S.A.”. Zgodnie z § 9 Regulaminu tego programu, osoby które otrzymały ofertę nabycia akcji powinny w terminie 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia złożyć zamówienia w punkcie obsługi klienta subemitenta wskazanym w ofercie. W prospekcie emisyjnym zastrzeżono, że w terminie 14 dni od daty otrzymania przez uprawnionych pisemnej oferty nabycia akcji subemitent zaoferuje tym osobom nabycie akcji. Bezskuteczny upływ 14 dniowego terminu zarząd (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. uznawał za wygaśnięcie oferty sprzedaży, o czym informował (...).

Ł. D. otrzymał ofertę nabycia akcji od subemitenta usługowego sporządzoną w dniu 5 marca 2001 r. W ofercie wskazano, że jest ona ważna od 19 marca 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. Jednocześnie powód został poinformowany, że w celu nabycia akcji na podstawie tej oferty należy złożyć zapis na akcje „w terminie ważności oferty” w dniach roboczych w godzinach pracy Centrum Operacji (...). Szczegółowe warunki składania zapisów określał prospekt emisyjny akcji będący jedynym prawnie wiążącym dokumentem zawierającym informacje o ofercie i emitencie. Ponowna oferta z 9 marca 2001 r. zawierała informację, że jest ważna od 14 marca 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. W złożonym piśmie znalazł się też zapis, że „z dniem otrzymania niniejszej oferty traci ważność oferta nabycia akcji serii (...) S.A. z dnia 5 marca 2001 roku”.

Powód odpowiadając na złożoną ofertę złożył zapis na akcje w dniu 19 kwietnia 2001 r. Pismem z 25 kwietnia 2001 r. pozwana poinformowała powoda, że złożony przez niego zapis na akcje, po 14 dniowym terminie, wskazanym w § 9 ust. 1 Regulaminu programu motywacyjnego, stanowiącego załącznik (...) do prospektu emisyjnego oraz w § 8 ust. 1 Regulaminu przejmowania firm przez (...) S. Akcyjną z siedzibą w S. stanowiącego załącznik nr 10 do prospektu emisyjnego nie może być uznany za prawidłowo złożony i nie jest możliwe przydzielenie powodowi zamówionych akcji. To stanowisko zostało podtrzymane w piśmie z 28 czerwca 2001 r.

W dniu 8 października 2002 r. Ł. D. sporządził pozew przeciwko (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o wydanie 25.000 akcji serii I (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S.

po cenie emisyjnej 1 zł. W postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie Ł. D. cofnął pozew z 8 października 2002 r. przeciwko (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o wydanie 25.000 akcji zrzekając się roszczenia w tym zakresie wnosząc w miejsce dotychczasowego żądania o zasądzenie kwoty 84.000,00 zł

z ustawowymi odsetkami od dnia 16 czerwca 2001 r. do dnia zapłaty. Cofnięcie pozwu było konsekwencją umorzenia akcji (akcje serii (...)) zostały umorzone w lipcu 2005 roku przez (...) S.A.-następcę prawnego (...) S.A.), których dotyczyło żądanie pozwu. W zakresie żądania wydania akcji postępowanie zostało umorzone. W zakresie zaś żądania zapłaty odszkodowania za akcje w wysokości 84.000,00 zł pozew został zwrócony zarządzeniem z dnia 15.12.2006 r.

Pismem z 10 maja 2010 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 335.000 zł w terminie do 20 maja 2010 roku. Pozwany w dniu 24 maja 2010 roku odmówił spełnienia świadczenia. W dniu 31 maja 2010 r. powód wniósł o zawezwanie do próby ugodowej w sprawie o zapłatę 350.000 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo było zasadne w części dotyczącej naprawienia szkody za niewykonywanie zobowiązania sprzedaży powodowi

10.000 akcji serii (...) po cenie emisyjnej 1 zł za akcję na mocy umowy z dnia

01 czerwca 2000 roku o zarządzanie spółką (kontrakt menedżerski). Sąd

ten wskazał, że z brzemienia umów zawartych przez Ł. D. wynika,

że podejmowane przez niego czynności nie miały na celu przysporzenia zysku

dla przedsiębiorstwa i nie polegały na uczestnictwie w obrocie gospodarczym. Ponieważ stron procesu nie wiązała bezpośrednia umowa, to jednak dla ustalenia odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. nie bez znaczenia jest fakt, że pierwotnym źródłem zobowiązania sprzedaży akcji na rzecz Ł. D. była umowa

z 01 czerwca 2000 roku o zarządzanie spółką (kontrakt menedżerski) zawarta między (...) Spółą z o.o. z siedzibą w K. i powodem, a jedynie wykonanie zobowiązania z niej wynikającego zostało powierzone pozwanej Spółce, jako subemitentowi usługowemu. W stosunkach zewnętrznych subemitent usługowy działa w imieniu własnym, czyli nabywa i sprzedaje akcje emitenta na własny rachunek. Z uwagi na powyższe stosunek między nabywcą, a subemitentem

ma charakter odrębny i nie jest powiązany ze stosunkiem, z którego wynika uprawnienie do nabycia akcji. Dla oceny czy roszczenie jest związane

z prowadzeniem działalności gospodarczej, nie ma znaczenia charakter podmiotu, któremu roszczenie przysługuje (konsument, czy przedsiębiorca), a jedynie rodzaj (kwalifikacja) roszczenia z punktu widzenia jego związku z określonym rodzajem działalności. Zgodnie zaś z podglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 14 maja 1998 (III CZP 12/98), nie chodzi tu o jakikolwiek związek

z prowadzoną działalnością, lecz o czynności podejmowane w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności tego podmiotu.

W ocenie Sądu I instancji pozwana Spółka była związana ofertą aż do upływu oznaczonego w niej terminu, czyli do dnia 31 grudnia 2002 roku, a powód składając zapis na akcje tą ofertę przyjął. Przez jej przyjęcie nawiązał się między stronami stosunek umowny, na mocy którego pozwana Spółka zobowiązała się zbyć powodowi akcje zgodnie z warunkami przytoczonymi w ofercie, a zatem zaciągnęła zobowiązanie własne, aczkolwiek istotnie nie powstałoby ono, gdyby uprzednio

na mocy umów łączących powoda i emitenta ten ostatni nie zobowiązałby się

do zbycia akcji na rzecz powoda. Niewykonanie zobowiązania przez subemitenta podlegało zatem ocenie z punktu widzenia art. 471 k.c. jako wynikające z kontraktu. Zdaniem Sądu Okręgowego z uwagi na powyższe chybiony był zarzut przedawnienia, poniesiony przez pozwaną Spółkę, gdyż jej zobowiązanie wynika z kontraktu, a nadto nie wynika z prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej.

W konsekwencji, Sąd I instancji uznał, że powód Ł. D. poniósł szkodę za niewykonanie przez pozwaną zobowiązania w postaci zbycia mu 10.000 akcji wymienionych w umowie z dnia 01 czerwca 2000 roku o zarządzanie spółką (kontrakt menedżerski). Wskazał, że zgodnie z art. 363 § 2 k.p.c. zasadą jest określenie odszkodowania (jego wysokości) według cen z daty jego ustalenia, chyba, że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Pozwana Spółka zobowiązana jest do naprawienia szkody powodowi,

a jej i zobowiązanie powstało w momencie niespełnienia świadczenia w postaci wydania akcji, czyli w kwietniu 2001 r. Sąd I instancji zaznaczył jednak, że powód

po raz pierwszy skutecznie sformułował swoje roszczenie pieniężne w wezwaniu

do zapłaty z dnia 10 maja 2010 r., w którym wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 335.000 zł w terminie do 20 maja 2010 roku (wcześniejszy pozew o zapłatę został zwrócony zarządzeniem sądu z 15.12.2006 r., a zatem nie wywołał skutków prawnych). W ocenie Sądu w tej dacie wysokość odszkodowania była już znana, dlatego też wyliczył należne powodowi odszkodowanie według średniego kursu tych akcji w dniu 21 maja 2010 r., czyli z dnia następnego po upływie terminu z wezwania pozwanej do zapłaty (termin ten powód wyznaczył na dzień 20 maja 2010 r.).

Cena akcji (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. w tej dacie wynosiła 3,34 zł za akcję, a zatem za sprzedaż 10.000 akcji należnych powodowi

na podstawie umowy o zarządzanie spółką z dnia 01 czerwca 2000 roku, w dniu

21 maja 2010 r. powód uzyskalby kwotę 33.400 zł, zaś po pomniejszeniu tej kwoty

o kwotę 10.000 zł (ich cenę, zwróconą powodowi przez poprzednika prawnego pozwanego tytułem wniesionej zapłaty za akcję o wartości = 1 zł za 1 akcję) kwotą należnego powodowi odszkodowania jest kwota 23.400 zł z ustawowymi odsetkami, którą zasądził od pozwanej Spółki na rzecz powoda, a w pozostałej części żądanie pozwu oddalił. Odsetki od zasądzonej kwoty Sąd zasądził od dnia następnego

po upływie terminu wyznaczonego w wezwaniu do zapłaty ceny za akcje wynikające z umowy z dnia 01 czerwca 2000 roku. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. rozdzielając je w stosunku do wyniku postępowania, zgodnie z którym powód wygrał proces w 7,2 %.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł powód zaskarżając wydany wyrok w części tj. w zakresie pkt II i III w których Sąd oddalił powództwo i stosunkowo rozdzielił koszty postępowania między powodem, a pozwaną Spółką.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego: art. 233 § 1 k.p.c., skutkiem dokonania dowolnej oceny dowodów, w następstwie nierozważenia dowodów z oferty nabycia akcji z dnia 5.03.2001 roku, zapisu na akcje serii I (...) S.A. z dnia 19.04.2001 roku, Aneksu nr (...) do Kontraktu Menedżerskiego z dnia 28.11.2000 roku, wezwań strony pozwanej do wykonania zobowiązania, pism strony pozwanej odmawiających wykonania zobowiązania wobec powoda przy ustalaniu szczególnych okoliczności istotnych dla ustalenia odszkodowania należnego powodowi, dowodu z pisma powoda z dnia 7 października 2005 roku, obejmującego sformułowanie roszczenia Powoda, a w konsekwencji niedokonania wyczerpującej i wszechstronnej oceny dowodów; art 328 § 2 k.p.c.

w następstwie nie wyjaśnienia podstawy faktycznej i prawnej wyroku w zakresie ustalenia odszkodowania należnego powodowi, zwłaszcza braku wskazania szczególnych okoliczności wymagających przyjęcia jako daty ustalenia odszkodowania chwili sformułowania przez powoda jego roszczenia, które

to uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy, a nadto naruszenie prawa materialnego tj. art. 363 § 2 k.c. w związku z postanowieniami umowy sprzedaży udziałów z dnia 5.04.2000 roku (zwłaszcza § 2, § 7, § 8 i § 9), z Aneksem z dnia 28.11.2000 roku, postanowieniami umowy o zarządzanie spółką z dnia 1.06.2000 roku, treścią oferty z dnia 5.03.2001 roku oraz treścią zapisu na akcje z dnia 19.04.2001 roku, treścią odmownych stanowisk strony pozwanej, przez

ich niewłaściwe niezastosowanie skutkiem pominięcia zbadania szczególnych okoliczności przy ustalaniu wysokości odszkodowania i w konsekwencji krzywdzącego dla powoda naruszenia zasady pełnego odszkodowania w związku z przyjęciem daty ustalenia odszkodowania, za którą nie przemawiały żadne szczególne okoliczności.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji w zaskarżonym zakresie,

albo o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obydwie instancje.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwana Spółka wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty nie były trafne, wobec czego zostały oddalone.

W ocenie Sądu II instancji, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych i wyczerpujących ustaleń faktycznych na podstawie całokształtu zaoferowanego przez strony procesu i należycie zgromadzonego materiału dowodowego, które Sąd Apelacyjny zaaprobował i uczynił podstawą swojego rozstrzygnięcia.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy nie naruszył ani przepisów prawa materialnego, ani przepisów postępowania.

Powoda i (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w K. łączyła umowa o zarządzanie spółką (kontrakt menadżerski) z dnia 01 czerwca 2000 r., zmieniona następnie aneksem nr (...) z dnia 28 listopada 2000 r., zaś z Przedsiębiorstwem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w S. umowa sprzedaży udziałów z dnia 05 czerwca 2000 r. Pierwsza z tych umów przewidywała objęcie programem motywacyjnym w ramach którego powód był uprawniony ostatecznie do nabycia po 5.000 akcji (...) Spółki Akcyjnej serii (...) na początku i na końcu każdego roku obowiązywania ww. umowy, po 1 zł za 1 akcję, przy uwzględnieniu dalszych warunków przewidzianych w tej umowie. Druga zaś obok ceny za zbywane udziały przewidywała uprawnienie powoda do nabycia 15.000 akcji (...) Spółki Akcyjnej serii (...), po 1 zł za 1, przy uwzględnieniu dalszych warunków przewidzianych w tej umowie.

Powód w zgłoszonym pozwie domagał się zasądzenia odszkodowania z tytułu niewykonania zapisów umowy o zarządzanie spółką (kontraktu menadżerskiego) z dnia 1 czerwca 2000 roku, a nie umowy sprzedaży udziałów z 5 czerwca 2000 r. Podstawą faktyczną dochodzonego przez powoda roszczenia była zatem umowa

- kontrakt menadżerski. Umowa o zarządzanie spółką zawierała samodzielne uprawnienie powoda do objęcia ostatecznie po 5 000 akcji na początku i na końcu każdego roku obowiązywania tej umowy. Nie zawarto w niej odesłania do umowy sprzedaży udziałów, stąd łączenie obu tych umów przez powoda jest nieuzasadnione. Wskazane uprawnienie do nabycia po 5.000 akcji na początku i na końcu każdego roku obowiązywania umowy zarządzanie spółką zawarte zostało

– jak zasadnie wskazał Sąd I instancji – w tytule II umowy, zatytułowanym „Wynagrodzenie”. Wynagrodzenie to stanowiło gratyfikację dla powoda z tytułu zarządu spółką, a nie za zbycie udziałów, jak niezasadnie wywodził powód. Prawo do nabycia akcji spółki stanowiło wyłączną formę udziału zarządcy w zyskach spółki. Sąd I instancji zasadnie zatem ustalił, że w rozpoznawanej sprawie powód domagał się odszkodowania za niewydanie 10.000 akcji serii I (...) S.A. związanych

z Programem motywacyjnym, co wprost wynika z umowy o zarządzanie z dnia 01 czerwca 2000 r.

Gratyfikacja za sprzedaż udziałów w postaci prawa do nabycia 15.000 akcji serii (...) wynika z umowy zbycia udziałów i programu przejmowania firm, a Spółka zarządzana przez powoda i Spółka której zbył udziału nie była i nie jest stroną niniejszego postępowania.

Rozpatrując apelację powoda od orzeczenia oddalającego jego powództwo, stwierdzić trzeba niezasadność podniesionych w niej zarzutów.

W rezultacie niewykonania zobowiązania przez emitenta i subemitenta powód doznał uszczerbku majątkowego polegającego na niewyściu do jego majątku opisanych akcji.

Niezasadny był zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 363 § 2 k.p.c. w odniesieniu do określenia wysokości odszkodowania za niewykonanie przez pozwaną Spółkę zobowiązania w postaci zbycia powodowi 10.000 akcji wymienionych w umowie z dnia 01 czerwca 2000 r. o zarządzanie spółką (kontrakt menedżerski) w brzmieniu wynikającym z aneksu nr (...) z dnia 28 listopada 2000 r. Zgodnie z powyższym przepisem zasadą jest określenie odszkodowania według cen z daty jego ustalenia, chyba, że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z odpowiedzialnością kontraktową pozwanej Spółki. Jej zobowiązanie do naprawienia szkody powodowi powstało w momencie niespełnienia świadczenia w postaci wydania akcji, bowiem wówczas nastąpiła szkoda - - czyli w kwietniu 2001 r.

Zgodnie z art. 6 k.c., to na powodzie, jako stronie twierdzącej, że istnieją okoliczności szczególne uzasadniające odstępianie od ogólnej reguły z 363 § 2 k.c., spoczywa ciężar ich udowodnienia. Żaden z dowodów przedstawionych przez powoda nie potwierdził istnienia szczególnych okoliczności uzasadniających przyjęcia daty 29.06.2001 r., jako właściwej do ustalenia wysokości odszkodowania. Powód na poszczególnych etapach sprawy (w tym również na etapie przedsądowym) wskazywał różne daty, według których powinna zostać ustalona wysokość jego odszkodowania z tytułu niewydania mu 10.000 akcji. Takie działanie Powoda cechujące się wysoką niekonsekwencją istotnie podważało zasadność jego żądania ustalenia wysokości odszkodowania według cen daty 29.06.2001 r. Powód próbował uzyskać najkorzystniejsze dla siebie odszkodowanie z pominięciem okoliczności niniejszej sprawy, jednocześnie nie przedstawiając wiarygodnych dowodów, że właśnie szkodę w takiej wysokości poniósł.

W pozwie powód wskazał, że właściwą datą ustalania wysokości odszkodowania jest data 29.06.2001. Na poparcie tej tezy wskazał, że gdyby poprzednik pozwanej terminowo wykonał swój obowiązek wydania akcji, powód dysponowałby 10.000 akcji, począwszy od 29 czerwca 2001 roku i tego dnia powód mógłby je sprzedać. Powód jednak ani w kwietniu 2001 r., ani w dniu 29 czerwca 2001 r., po tym, jak odmówiono mu zbycia ww. akcji nie domagał się wówczas odszkodowania w wysokości odpowiadającej ich ówczesnej wartości pomniejszonej o cenę, jaką zobowiązany byłby uiścić, gdyby akcje mu sprzedano. Powód miał bowiem wówczas do wyboru albo domagać się nadal zbycia ww. akcji albo zapłaty odszkodowania (art. 471 k.c.). Powód jednak nie domagał się ani wówczas, ani w okresie późniejszym (skutecznie), aż do 10 maja 2010 r., odszkodowania, a jedynie wydania ww. akcji. W dniu 8 października 2002 r. Ł. D. sporządził bowiem pozew przeciwko (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o wydanie 25.000 akcji serii I (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. po cenie emisyjnej 1 zł. Ostatecznie jednak powód pismem z dnia 7 października 2005 r., cofnął ww. pozew zrzekając się roszczenia w tym zakresie wnosząc w miejsce dotychczasowego żądania, zasądzenie na jego rzecz kwoty 84.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 czerwca 2001 r. do dnia zapłaty. Cofnięcie pozwu było konsekwencją umorzenia akcji (akcje serii (...) zostały umorzone w lipcu 2005 roku przez (...) S.A.-następcę prawnego (...) S.A.), których dotyczyło żądanie pozwu. W zakresie żądania wydania akcji postępowanie zostało umorzone. W zakresie zaś żądania zapłaty odszkodowania za akcje w wysokości 84.000,00 zł pozew został zwrócony zarządzeniem z dnia 15.12.2006 r. Pismem z 10 maja 2010 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 335.000 zł w terminie do 20 maja 2010 roku. Pozwany w dniu 24 maja 2010 roku odmówił spełnienia świadczenia. W dniu 31 maja 2010 r. powód wniósł o zawezwanie do próby ugodowej w sprawie o zapłatę 350.000 zł.

Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, że powód w okresie od 29 czerwca 2001 r., aż 7 października 2005 r., nie był zainteresowany równowartością

10.000 akcji, a wyłącznie ich posiadaniem, co oznacza, że nawet gdyby je posiadał nie dokonałby ich zbycia. Powyższe potwierdzają zeznania świadków B. D. i M. D.. W konsekwencji odszkodowanie należne powodowi za niesprzedanie ww. akcji nie mogło być wyliczone na datę z przedziału czasowego 29 czerwca

2001 r., aż 7 października 2005 r. Nie mogło być ono także oszacowane na datę między 7 października 2005 r., a 10 maja 2010 r., w którym powód wezwał pozwanego do zapłaty, mimo uprzedniej modyfikacji powództwa z żądania wydania na żądanie zapłaty odszkodowania, gdyż pozew w tym ostatnim zakresie został prawomocnie zwrócony i jako taki nie wywołał żadnych skutków prawnych. Powyższe jest tym bardziej uzasadnione, że nie został doręczony pozwanej Spółce, która

nie mogła zapoznać się z jego treścią. Pozew może być traktowany jako wezwanie do zapłaty, ale tylko wówczas, gdy został skutecznie wniesiony i skutecznie doręczony pozwanemu, co w ww. sprawie nie miało miejsca. Nadto powód nigdy

– aż do czasu sporządzenia i wniesienia apelacji – nie powoływał się na ww. pismo

i datę w której zostało sporządzone, jako na datę na którą należy wyliczyć przysługujące mu odszkodowanie. Pismo to zostało złożone od akt sprawy przez pozwaną Spółkę. W piśmie tym powód wskazywał datę ustalenia odszkodowania na dzień wniesienia zmienionego powództwa, a nie jak w niniejszej sprawie na dzień 29 czerwca 2001 r., co z jednej strony jest niekonsekwencją, a z drugiej potwierdza, że na dzień 29 czerwca 2001 r., powód nie zamierzał zbywać ww. akcji. Po zwrocie pisma z 7 października 2005 r., powód przez kilka lat nie wzywał pozwanej

do zapłaty. Uczynił to dopiero pismem z 10 maja 2010 r. określając inną kwotę odszkodowania wyliczoną na 29 czerwca 2001 r. W konsekwencji powód skutecznie wezwał pozwaną do zapłaty dopiero pismem z dnia 10 maja 2010 r., wyznaczając

jej termin do spełnienia świadczenia do 20 maja 2010 r. Dopiero z upływem tego terminu skonkretyzowało się roszczenie powoda, co do wysokości. Z dniem 21 maja 2010 r., powód mógł bowiem nabyć 10.000,00 akcji ww. Spółki i gdyby tak uczynił jego szkodą byłaby ich wartość tj. cena jaką za nie zapłacił pomniejszona o cenę jaką zapłaciłby w 2001 r., tj. 10.000,00 zł (1 zł za 1 akcję). Zasadnie zatem Sąd Okręgowy przyjął, że określenie odszkodowania należnego powodowi powinno nastąpić według cen z 21 maja 2010 r. Była to zresztą data bardziej korzystna

dla powoda niż data orzekania przez Sąd I instancji, gdyż przyjęcie tej ostatnio wskazanej daty byłoby dla powoda mniej korzystne tj. zasądzone na jego rzecz odszkodowanie byłoby kilka razy (prawie czterokrotnie) niższe od zasądzzonego.

W konsekwencji Sąd ustalając inną datę niż wskazana w pierwszej kolejności

w art. 363 § 2 k.c., orzekł na korzyść powoda. Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli powód żąda ustalenia wysokości odszkodowania według innej daty niż data wyrokowania, powołując się na to, że w określonej dacie sprzedałby akcje, winien to udowodnić – czego w niniejszej sprawie mimo wskazania tej innej daty nie uczynił.

W szczególności wskazać należy, że powód nie wykazał,

że dokonałby sprzedaży ww. akcji w okresie dla niego najkorzystniejszym, skoro

do 7 października 2005 r., domagał się ich wydania i zapewne popierałby

to roszczenie, gdyby nie fakt, że akcje te zostały umorzone. Szansę osiągnięcia zysku ze sprzedaży akcji w publicznym obrocie stwarza nie samo „swobodne” pozostawianie akcji na koncie, ale podjęcie przez uprawnionego określonych czynności przewidzianych w przepisach o publicznym obrocie papierami wartościowymi (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2005 r., V CK 426/04)

Reasumując stwierdzić należy, że skoro powód skutecznie sformułował roszczenie pieniężne dopiero w wezwaniu do zapłaty z dnia 10 maja 2010 r.

i wyznaczył pozwanej Spółce termin do jego spełnienia do dnia 20 maja 2010 r.,

to zasadnym było, ustalenie odszkodowania na 21 maja 2010 r., jak uczynił Sąd

I instancji. W tej dacie wysokość odszkodowania była więc już znana, zatem zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 363 § 2 k.c. powodowi winno być przyznane tak ustalone odszkodowanie. W tej dacie, jak już wskazano powód mógł bowiem nabyć ww. akcje, a cena którą wówczas by zapłacił pomniejszona o cenę 1 zł za 1 akcję stanowi jego realną szkodę i de facto odszkodowanie.

Z uwagi na powyższe niezasadne były zarzuty apelacji powoda

w ww. zakresie.

Niezasadny był także zarzut nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy oraz naruszenie art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

Z nierozpoznaniem istoty sprawy mamy do czynienia, gdy sąd nie orzekł merytorycznie o żądaniu strony, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego. Zarzuty powoda, że Sąd Okręgowy nie zbadał szeregu przedstawionych przez niego dowodów powołanych na okoliczność, że właściwą datą ustalenia wysokości odszkodowania

jest 29 czerwca 2001 r., co miało skutkować nierozpoznaniem istoty sprawy, są całkowicie niezasadne. W rzeczywistości powód polemizuje z Sądem I instancji w zakresie daty na którą należne mu odszkodowanie miały być ustalone.

Nie oznacza to jednak, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, albo nie zbadał ww. dokumentów. Przeciwnie, zbadając je tylko wbrew stanowisku powoda ustalił to odszkodowanie na inną datę wskazując dłaczycie właśnie wg.

cen z tej daty należało wyliczyć odszkodowanie powoda. To, że poglądu tego

nie podziela powód nie oznacza, że Sąd dopuścił się uchybień na które wskazał powód w apelacji. Sąd I instancji nie mógł uznać, że właściwą datą ustalenia wysokości odszkodowania jest 29 czerwca 2001 r., gdyż powód nie przedstawił żadnego wiarygodnego dowodu na to, że sprzedałby akcje właśnie w tym dniu,

choć to na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, o czym była już mowa

w poprzedniej części niniejszego uzasadnienia. De facto Sąd Okręgowy rozpoznał żądanie powoda, lecz przyjął inną - niż wskazana w pozwie - datę ustalenia odszkodowania. Jednocześnie w sporządzanym uzasadnieniu Sąd Okręgowy wyjaśnił podstawę faktyczną i prawną na których oparł wydany wyrok w zakresie ustalenia odszkodowania należnego powodowi. Sąd I instancji dokonał prawidłowej

i wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zarzuty powoda w ww. zakresie stanowią jedynie polemikę z tym Sądem i nie znajdują odzwierciedlenia w zebranych materiale dowodowym. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. określający obowiązujące zasady oceny dowodów może zostać naruszony w wyniku nieuwzględnienia przez sąd przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, całokształtu zebranego materiału dowodowego, przeprowadzenia określonych dowodów niezgodnie z zasadami procedury cywilnej, na przykład niezgodnie z zasadą bezpośredniości. Postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wskazania przez skarżącego konkretnych zasad lub przepisów, które naruszył sąd przy ocenie poszczególnych określonych dowodów (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185). Powód w apelacji - poza ogólnikowymi stwierdzeniami o naruszeniu powyższego przepisu - w istocie nie sprecyzował, jakim przepisom bądź zasadom postępowania cywilnego Sąd I instancji uchybił. Stan faktyczny sprawy był zaś niesporny, a spór koncentrował się wokół kwestii prawnych, w szczególności ustalenia daty, na jaką należy wyliczyć należne powodowi odszkodowanie, interpretacji postanowień umów z 1 i 5 czerwca 2000 r. oraz ofert kierowanych do powoda przez pozwanego.

W rezultacie omawiane zarzuty apelacji powoda były niezasadne i jako takie zostały oddalone, gdyż Sąd I instancji nie naruszył wskazanych przez powoda przepisów postępowania.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda na podstawie

art. 385 k.p.c., orzekając o kosztach zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Na zasądzoną na rzecz pozwanej kwotę 5.400 zł składają się koszty zastępstwa procesowego profesjonalnego pełnomocnika ustalone na podstawie § 6 pkt 7 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 491).